

отъ сега не е приготвилъ читателитѣ си да разбератъ, че сина ще на слѣди нервната чувствителностъ и нравственната енергия на баща си, и че ще излѣзе съ още по енергична рѣчь за да раскрие на българския свѣтъ „що таи въ душата си“? — Види се, биографа не е забълбжилъ тѣзи важни признаци, които характеризиратъ както бащата, така и сина.

Къмъ общата характеристика на даскалъ *Ботя*, очертана отъ Зах. Стояновъ, ние ще прибавиме, като допълнение, и тѣзи характерни черти: даскалъ Ботю е билъ въобще разсѣянъ, распелянъ въ хазийственнитѣ си смѣтки, краенъ либералъ въ семейното си гнѣздо, строгъ и неумолимъ въ училището, неотстъпчивъ въ обществената борба, маниакъ да прѣвжда, да съчинява и да печати трудоветѣ си. Распеляността му въ смѣткитѣ, маниачеството му да печати книги сж причинитѣ, гдѣто той бѣше задлъжникѣлъ около 10 — 12 хиляди гроша. Съобщаваме тѣзи характерни черти на даскалъ Ботя, защото сжщитѣ черти забълбжихме и въ сина му *Христя*, когато той се задоми, стана господарь на една печатница и издатель на нѣкои свои произведения и прѣводи. Че бащата е билъ такъвъ, това знаеме отъ неговитѣ бивши колеги при Калоферското училище, които и днесъ сж още живи; а че сина наслѣдилъ бащината си распеляностъ и маниачество да пише, прѣвжда и печати трудоветѣ си, това го знаеме лично, като неговъ другарь прѣвъ 1875 — 76 година.

V.

Въ II и III-и отдѣлъ на глава I биографа расказва за ученическия животъ на Христо Ботева: първо, като ученикъ въ Калоферското училище; второ, като такъвъ въ Одеската классическа гимназия. Въ I-й отдѣлъ биографа исправя прѣдъ читателитѣ си *вироглавия ученикъ* на Калоферското училище, и безъ да му чете строги нотации за лошото му ученическо поведение, характеризира го така нагледно, щото читателитѣ още отъ сега виждатъ, че въ този немирникъ ученикъ се крие онзи по-голямъ *немирникъ*, който не остави на покой, нито себе си, нито Султана и неговото правителство, нито букурешкитѣ нотабили, нито пъкъ влашко-българската буржуа. Биографа живо е изобразилъ: какъ Христо съ живата си рѣчь събира около себе си съученицитѣ си, расказва имъ за страшни работи; какъ майсторски характеризира калоферскитѣ оригиналности; какъ става войвода на тѣзи увлѣчени отъ него другари-ученици, и какъ той блънува за юнаци — „народни хайдуди“. Вѣрно съобщава биографа, че Ботевъ, като ученикъ, не е училъ папагалски уроцитѣ си. Достатъчно е било отъ страната на ученика Ботевъ да се вслуша въ рѣчта на учителя си, за да схване всичко съ въсприемчивата си душа и го прѣвари, по своему, въ юношеското си съзнание — достатъчно е било да се вслуша, за да се отпечата цѣлата рѣчь на учителя въ мозака на ученика, както говора на хората на хората се отпечатва върху пластинкитѣ на фонографа. Ботевъ е билъ вироглавъ ученикъ. Баща му, като строгъ даскалъ на тогавашната епоха, прѣслѣдвалъ е неговитѣ вироглавства, но сина не вземалъ отъ никакви бащински прѣслѣдвания — расказва биографа му. Това е така, но биографа е за-